

ЗВІТ
про результати опитування здобувачів вищої освіти
освітнього ступеня бакалавра і магістра
факультету математики та інформатики
щодо якості освітнього процесу з реалізації освітніх програм

У терміни з 01.05.21 р. по 10.05.21 р. в Рівненському державному гуманітарному університеті (РДГУ) було проведено опитування здобувачів вищої освіти факультету математики та інформатики (розпорядження ректора №14-01-03 від 30 квітня 2021 р.). Опитування здійснювалось анонімно з допомогою анкет, розміщених на веб-сайті факультету у google-формі (тексти анкет також представлені на вебсторінці Центру якості освіти РДГУ).

Мета опитування – з’ясування думки здобувачів вищої освіти про якість освітнього процесу в університеті з реалізації освітніх програм в аспектах: дотримання принципу студентоцентризму, якості освіти в РДГУ, якості освітніх програм, якості контрольних заходів, дотримання засад академічної доброчесності.

Кількість учасників опитування – 76 осіб.

З них здобувачі:

освітнього ступеня бакалавра (I-IVкурс) – 77,6%;

освітнього ступеня магістра (I курс) – 22,4%.

Аналіз відповідей на питання щодо реалізації принципів студентоцентризму:

Відповіді респондентів дали змогу з’ясувати, що їхнє розуміння принципу студентоцентризму переважно характеризується такими показниками, як:

залучення здобувачів освіти до процесу оцінювання освітніх програм (23,4%);

можливість захисту своїх прав (17,0%);

надання права на вибір власної освітньої траєкторії (12,8%);

отримання якісної професійної підготовки (8,5%);

забезпечення максимальної придатності до праці (8,5%).

Окрім того, студенти згадували про такі показники студентоцентризму, як комфортні умови навчання, справедливість (інколи поблажливість) з боку викладачів, залучення студентів до прийняття рішень.

На думку учасників опитування, наявність академічної свободи означає:

самостійність і незалежність викладачів і здобувачів вищої освіти під час освітнього процесу (44,7%);

свободу поширення знань та інформації (19,1%);

свободу проведення наукових досліджень та використання їх результатів (14,9%);

свободу слова і творчості (12,8%);

свободу прагнення до істини (8,5%).

Відповіді на запитання стосовно стану реалізації зазначених можливостей засвідчили, що більшість опитуваних вважають форми і методи викладання відповідними принципам студентоцентризму та академічної свободи (56,3%). Проте 4,1% опитаних заперечили таку відповідність, а 39,6% не визначились з відповіддю. При цьому 84,9% здобувачів освіти стверджували, що в університеті забезпечено можливість реалізувати їхню освітню траєкторію через вільний вибір вибіркових навчальних дисциплін, а 15,1% з них таку можливість заперечували.

На думку 68,5% опитаних, в університеті сформовано культуру якості освіти. 29,6% з них повідомили, що їм важко відповісти на це питання, а 1,9% вважають цей показник освітньої діяльності закладу несформованим.

Аналіз відповідей на питання стосовно якості освітнього процесу та проведення контрольних заходів:

Здобувачі вищої освіти надали позитивну оцінку можливостям набуття професійно значущих компетентностей під час теоретичного навчання: 83% з них зауважили, що вони отримують необхідні компетентності, 9,4% не задоволені цим аспектом професійної освіти, частково задоволеними або такими, яким важко відповісти на це питання, виявилось 7,6% здобувачів.

Задоволення компетентностями, отриманими під час практики, висловили також 83% респондентів. Водночас незадоволеними згаданим аспектом професійної підготовки виявились 13,2% осіб, частково задоволеними або таким, що не мають відповіді на питання – 3,8% здобувачів.

90,4% учасників опитування зазначили, що під час занять викладачі практикують проблемні питання, дискусії, відповідають на запитання студентів. Однак 9,6% з них не стикались з подібною практикою або відмітили, що такі методи реалізуються частково або окремими викладачами.

При цьому, як стверджують 86,5% здобувачів освіти, викладачі вдаються до аналізу сильних і слабких сторін відповідей студентів, виконаних ними контрольних робіт та індивідуальних завдань. Проте, як повідомили 9,5% респондентів, такий аналіз з боку викладачів не здійснюється, а 4% зазначили, що він проводиться частково або окремими викладачами.

Також опитані висловили свої думки з приводу проведення контрольних заходів. Зокрема 87,1% респондентів повідомили, що інформація про строки, форми і критерії оцінювання навчальних досягнень розміщена на вебсайті університету. Натомість 12,9% здобувачів освіти такою інформацією не цікавились, не бачили або не знають про неї.

На думку опитаних, правила проведення контрольних заходів є повністю (67,7%) або частково (32,3%) зрозумілими для них.

При цьому 87,1% респондентів стверджували, що такі правила послідовно реалізуються під час проведення контролю і, на думку 72,1% здобувачів освіти забезпечують об'єктивність екзаменаторів, охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження. Водночас 32,3% молодих людей вважали, що згадані регулятиви є зрозумілими частково; 12,9% респондентів зауважили, що вони реалізуються частково, а 27,9% студентів висловили думку про часткове забезпечення об'єктивності екзаменаторів та згаданих процедур.

Здобувачі освіти повідомили про шляхи отримання інформації:

- 1) про форми контрольних заходів та критеріїв оцінювання:
  - від викладачів на перших заняттях з навчальної дисципліни (79%);
  - ознайомлення на вебсайті (35,5%);
  - ознайомлення з робочою програмою (35,5%);
  - часткового пояснення від викладача (16,1%);
- 2) про оцінювання результатів навчання за освітньою програмою:
  - від куратора на першому курсі (58,1%);
  - ознайомлення на вебсайті (61,3%);
  - від викладачів на старших курсах (16,1%);
  - часткового пояснення від викладачів (22,6%).

Аналіз відповідей на питання стосовно якості реалізації освітніх програм:

Відповідаючи на питання, які стосуються оцінки якості освітніх програм, 90,8% опитаних стверджували, що ознайомлені зі своєю програмою; 80,3% вважають достатнім перелік запропонованих освітньою програмою дисциплін; 81,3% схвалили логіку їх викладання. Варто зауважити, що частина здобувачів вищої освіти не бачили програми, за

якою навчаються (9,2%), не задоволені або не зовсім задоволені переліком навчальних дисциплін (15,8%) та логікою їх викладання (16,0%).

З погляду 75% учасників анкетування, пропонувані освітньою програмою дисципліни є необхідними для майбутньої професійної діяльності. 1,3% з них вважають необхідними переважну більшість навчальних курсів. Однак 23,7% здобувачів не поділяли висловленої думки і вважали, що в освітній програмі є непотрібні для вивчення дисципліни.

77,3% опитаних схвально відгукнулись про результативність форм і методів навчання в аспекті досягнення програмних результатів, а 17,3% заперечували ефективність цих методичних засобів.

Аналіз відповідей на питання стосовно реалізації принципів академічної доброчесності:

Відповіді здобувачів вищої освіти засвідчили, що переважна їх більшість (88,9%) отримали інформацію від науково-педагогічних працівників про академічну доброчесність та процедури її дотримання. Усі опитані (100%) обізнані з поняттям плагіату та пов'язаними із ним можливими ризиками. При цьому близько половини респондентів (49,1%) визнають, що така проблема існує серед студентів. 83,6% студентів повідомили, що знають про те, що студентські кваліфікаційні роботи підлягають перевірці на наявність плагіату з допомогою програмного забезпечення, проте доцільність такої перевірки визнають лише 59,3% опитаних.

При цьому думки щодо ефективності використання програмного забезпечення задля запобігання плагіату розподілились таким чином:

на користь ефективності його використання висловились 61,8% опитаних;

заперечували доцільність його використання 32,7% опитаних;

не визначились з відповіддю або вважають ефект від комп'ютерної перевірки частковим 5,5% опитаних.

71,7% респондентів повідомили про те, що їм відомо про заходи стосовно студентів, які вдаються до плагіату, а 15,2% з них стверджували, що такі заходи в університеті відсутні. Інші 15,1% опитаних відповіли, що їм невідома або маловідома така інформація.

З них 22,2% студентів брали участь в університетських, а 7,4% осіб – в позауніверситетських заходах, присвячених роз'ясненню необхідності академічної доброчесності. Проте переважна їх більшість не були учасниками цих заходів.

Учасники опитування висловили пропозиції щодо покращення якості освітнього процесу, зокрема пропонували збільшити обсяг годин для вивчення анімацій і графіки та зменшити напруженість завдань з вищої математики й історії, розширити можливості для отримання стипендії як засобу стимулювання навчання, ставили під сумнів доцільність вивчення окремих навчальних дисциплін (вищої математики, історії, історії української культури фізики).

Наводимо пропозиції та оцінки учасників опитування дослівно:

«Додати більше пар з анімації та графіки та збільшити мотивацію до навчання»;

«Зменшити напруженість завдань з таких дисциплін, як вища математика, історія та інших, через які не вистачає часу, щоб розвиватись в комп'ютерній сфері, і це дуже злить»;

«будь ласка, поясніть, навіщо програмісту вища математика, історія, історія української культури і фізика (хоча фізик у нас класний)»;

«Допомагати і підтримувати студентів»;

«Збільшити кількість людей, які можуть отримувати стипендію. Після того, як людина «злітає з стипендії», бажання вчитись пропадає»;

«Загалом усе задовольняє, а вдосконалюватись завжди є потреба».

Висновки:

У результаті проведеного анкетування нами було виявлено, що більшість здобувачів вищої освіти позитивно оцінює якість освітнього процесу з реалізації їхніх професійних програм в аспектах дотримання принципів студентоцентризму та академічної свободи, отримання професійно значущих компетентностей під час теоретичного навчання і практики, методики проведення начальних занять та організації контролю навчальних досягнень.

Учасники опитування переважно схвально оцінили зміст своїх освітніх програм, можливості доступу до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для їх опанування.

Водночас рекомендуємо звернути увагу на те, що певна частина студентів висловили своє незадоволення згаданими показниками або не змогли визначитись з відповідями на питання щодо них, або вважали, що ці показники реалізуються частково.

Усі респонденти виявились обізнаними з явищем плагіату, але, на наш погляд, недостатньо усвідомлюють його сутність та наслідки, оскільки близько половини з них заперечують наявність проблеми плагіату в студентських роботах та доцільність їх перевірки на наявність запозичень.

Пропозиції:

1. Завідувачам кафедр – розглянути на засіданнях кафедр питання стосовно подальшого вдосконалення роботи щодо:

забезпечення принципу студентоцентризму та академічної свободи в освітньому процесі на факультеті;

покращення якості практики;

оптимізації методичних параметрів освітнього процесу в напрямках сприяння досягненню заявлених в освітніх програмах цілей; використання проблемних питань, дискусій, відповідей на питання студентів, аналізу якості їх відповідей та письмових робіт;

інформування про строки та критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти;

забезпечення чіткості і доступності правил проведення контрольних заходів; послідовного дотримання таких правил під час здійснення контролю;

інформування про процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, ь порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження.

2. Гарантам освітніх програм – проаналізувати зміст освітніх програм у контексті забезпечення оптимальності переліку навчальних дисциплін.

3. Кураторам груп – забезпечити здобувачів освіти інформацією про можливості отримання допомоги в складних ситуаціях та про процедури вирішення конфліктних ситуацій, пов'язаних, зокрема, з корупцією, дискримінацією і сексуальними домаганнями.

4. Комісіям з академічної доброчесності – продовжувати роз'яснювальну роботу стосовно принципів академічної доброчесності, змісту та наслідків їх порушень.

5. Завідувачам кафедр – проаналізувати можливості підвищення рівня академічної культури здобувачів вищої освіти в аспекті оволодіння знаннями та уміннями щодо вивчення, опрацювання, цитування наукових текстів, підготовки курсових і кваліфікаційних робіт, тез та статей.